

Drinske mučenice

Za vrijeme rata, 1941., u samostanu Marijin dom na Palama živjele su poglavarica s. M. Jula Ivanišević (Hrvatica, 48 g.), s. M. Berchmana Leidenix (Austrijanka, 76 g.), s. M. Krizina Bojanc (Slovenka, 56 g.), s. M. Antonija Fabjan (Slovenka, 34 g.) i s. M. Bernadeta Banja (Mađarica iz Hrvatske, 29 g.). Iako su svima činile dobro, a ponajviše susjedima i mještanima pravoslavicima, predvečer 11. prosinca 1941. četnici su opkolili samostan i svih pet sestara nasilno odveli u pravcu Goražda. Samostan Marijin dom nakon toga opljačkali su i zapalili.

Sestre su te večeri, zajedno s nekoliko drugih zarobljenika, započele svoj četverodnevni križni put po brdima i šumama Romanije, po oštroj hladnoći i dubokom snijegu. Uz razna preslušavanja, prijetnje i vrijeđanja, put ih je najprije vodio do Sjetline, gdje je 76-godišnja s. M. Berchmana, iznemogla od puta, odvojena od ostalih sestara i zadržana. Ostale sestre odvedene su u Goražde i smještene u vojarnu na drugi kat. Iste večeri, 15. prosinca 1941., četnici su provalili sestrama u sobu i nasrnuli na njih, tražeći od njih da ostave svoj način života. U obrani svoga ljudskog dostojanstva i zavjetovane čistoće, sestre su skočile kroz prozor, nakon čega su noževima usmrćene i bačene u Drinu.

Sestra Berchmana ostala je desetak dana u Sjetlini u zatočeništvu, a zatim je, kako joj je rečeno, trebala poći u Goražde k ostalim sestrama koje su već bile ubijene. Četnici koji su je odvezli izjavili su po povratku da je sretno stigla svojim sestrama. Međutim s. M. Berchmana ubijena je kod pračanskog mosta 23. prosinca 1941.

Glas o mučeničkoj smrti ovih pet sestara, poznatih u narodu kao Drinske mučenice, brzo se širio od samih početaka. Nadbiskupijski postupak za njihovu beatifikaciju otvoren je u Sarajevu u prosincu 1999., a nakon njegova završetka postupak je nastavljen na Kongregaciji za kauze svetaca u Rimu. Nakon pozitivnog ishoda i zaključka teoloških i ostalih stručnjaka, u siječnju 2011. papa Benedikt XVI. odobrio je njihovo proglašenje blaženima.

s. M. Ozana Krajačić, FDC, vicepostulatorica kauze Drinskih mučenica

Životopisi sestara

s. Jula

s. Berchmana

s. Krizina

s. Antonija

s. Bernadeta

s. M. Jula Ivanišević

Sestra M. Jula Ivanišević, na krštenju Kata, rođena je 25. studenoga 1893. u Starom Petrovu Selu (u Slavoniji) kao osmo od jedanaestero djece majke Terezije (rođene Šimunović) i oca Nikole. Djetinjstvo i mladost provela je u rodnom selu te je ondje završila osnovnu školu. Kad je navršila osamnaest godina, izrazila je želju da ode u samostan. Budući da njezina majka s time nije bila suglasna, u samostan je otišla nakon majčine smrti 1914.

Redovničke zavjete položila je 16. kolovoza 1916. Isprva je bila u službi u samostanima Družbe Kćeri Božje ljubavi u Breškama i Josipovcu (kod Tuzle) i Betaniji kod Sarajeva. Nešto manje od godine dana bila je u službi u Zemaljskom sirotištu u Zagrebu, a potom joj je bila povjerena služba predstojnice u Marijinu domu na Palama koju je, uz kraći prekid, obnašala sve do kraja svoga života.

Gostoljubivošću i susretljivošću s. Jule u Marijinu domu svatko je bio dobrodošao, bilo da je došao zbog neke potrebe ili je samo svratio. U Kronici Zavoda svetog Josipa (1931.-1941.) zabilježeno je da su u Marijin dom uvijek mogli navratiti, odmoriti se i pomoliti djeca i majke, učenici i nastavnici, svećenici i biskupi, siromasi i bogati, putnici, ali i izbjeglice i prognanici.

O njoj su, još kao o djevojci, govorili da je sama dobrota. Sva svjedočanstva o njezinu redovničkom životu u istom su duhu. I kao sestra i kao poglavarica bila je susretljiva prema svojim sestrama te joj nije bilo teško sestri ustupiti krevet, a da sama spava na podu.

Sestra M. Huberta Ciglar o njoj je posvjedočila: "Ne samo da su je sestre voljele, već i onaj narod, bilo iz samog mjesta ili okolnih sela. Uvijek vedra, nasmijana. Svakoga je htjela razveseliti... Pokazala je veliku ljubav prema onoj slabashnoj djeci iz državnog doma. Primila ih je u onu staru kuću i pružila im je sve što im je bilo potrebno da se djeca oporave."

Sestra M. Ela Boras o njoj je zapisala: "Njezino vladanje je bilo smireno, lice vedro, ali ozbiljno, tako da je njezino cijelo biće izražavalo nešto plemenito, sveto..."

Sestra M. Imakulata Orban zapisala je: "S. Jula je prednjačila, a sestre su je slijedile. Imala sam poseban osjećaj za sestru Julu da je anđeoska duša – čista, izgrađena, uvijek vedro raspoložena, ljubazna i za usluge spremna, dinamična. Predana i puna oduševljenja za svoje zvanje. Kao poglavar razborita i pravedna. Podložnima je bila i prava sestra i prava majka, pa su je voljele i poštivale."

U studenom 1941. s. Jula je svojoj sestri pisala: "Teška su vremena i zlo svaki dan raste. Mi smo ovdje kao na fronti, neprestana pucnjava oko nas, po danu i po noći, svakovrsne strahove proživljavamo. Zlo je veliko nastalo i nevolja na sve strane. Oko nas se ruši i pali, krade i otima i ljudi postaju divlji, gori nego zvijeri. Mi smo još, hvala Bogu, živi i zdravi... Čekamo što nam Bog odredi... Kako je ovdje, to si vi ne možete predstaviti. Ako ostanemo živi i jednom se sastanemo, onda ću ti pričati, ali to bi bilo čudo Božje da izađemo živi iz ovoga zla. Moli se za me da ustrajem i da sve sretno prebrodim, jer svi smo slabi i bojimo se muka i nevolja."

preuzeto sa stranice www.kblj.hr/drinskemucenice

s. M. Berchmana Leidenix

Sestra M. Berchmana Johanna Leidenix, na krštenju Karoline Anna, rođena je 28. studenoga 1865. u Enzersdorfu (u Austriji) kao prva od dvije kćeri majke Jozefe (rođene Benkhofer) i oca Michaela. Obje sestre školovale su se u Marijinom zavodu u Beču koji je osnovala i vodila Družba Kćeri Božje ljubavi. Sestra Berchmana u Družbu je ušla 11. rujna 1881. Redovničke zavjete položila je 20. Kolovoza 1883. U Družbu je 1888. ušla i njezina sestra Mathilda – s. Bernarda.

Krajem 1883. s. Berchmana je upućena u Bosnu, koja je u to vrijeme bila misijsko područje, u Tuzlu. Potom je bila u službi u samostanima u Sarajevu, na Palama, u Višegradu i Breškama. Budući daje postigla i zvanje učiteljice i zvanje bolničarke, ponajviše je radila kao učiteljica u osnovnim školama, a za vrijeme Prvog svjetskog rata u bolnici u Višegradu radila je kao bolničarka. Od 1920. do 1923. obavljala je službu predstojnice u samostanu u

Breškama, a od 1931. do 1936. službu učiteljice novakinja. Godine 1939., iscrpljena i znatno narušena zdravlja, premještena je u Marijin dom na Palama, gdje je ostala do kraja svoga života.

Uz redoviti rad mnoge je privatno poučavala osnove pismenosti. Osobito rado je nadarenu katoličku, pravoslavnu, muslimansku i židovsku djecu poučavala njemački jezik.

U Nekrologu sestara Kćeri Božje ljubavi o njoj je zapisano: "Po naravi je bila vrlo stroga, ali je imala veliku želju da mladim sestrama novakinjama ulije pravi duh te budu dobre redovnice. Uz tu svoju prirodnu strogost bila je vrlo dobra odgojiteljica mladih. Svoju pobožnost željela je prenijeti i na druge."

Sestra M. Apolonija Pečniko njoj je izjavila: "Bila je dobra, ali bila je i stroga, vrlo točna i tražila je da i mi budemo takve. Lijepo nas je poučavala i imala je ljubavi za svaku pojedinu. Vidjela sam da ima duboku vjeru i bila je pobožna. Često nas je poticala na vršenje svetih pravila, na molitvu, šutnju i na ustrajnost u zvanju."

Sestra Berchmana proživjela je pedeset i osam godina daleko od svoga zavičaja, u svijetu – osobito u to vrijeme – znatno drukčijem od njezina. No ljude nije razlikovala, kamoli isključivala, po nacionalnosti i vjeri, po obrazovanosti i neukosti. O širini njezine duše svjedoči i s. M. Ilijana Ivić: "Znala je zbog nekih stvari mnogo trpjeti, ali je to šutke podnosila. U to je vrijeme (vrijeme novicijata s. Ilijane) bio mučen Mahatma Gandhi, kojeg je ona vrlo poštovala, i znam da je neke svoje muke prikazivala da njemu bude lakše. To je na mene vrlo djelovalo i oduševljavalo me..."

preuzeto sa stranice www.kblj.hr/drinskemucenice

s. M. Krizina Bojanc

Sestra M. Krizina Bojanc, na krštenju Josefa, rođena je 14. svibnja 1885. u selu Zbure (kod Šmarjetskih Toplica u Sloveniji) kao drugo od šestoro djece majke Marije (rođene Bizjak) i oca Mihaela. U Družbu Kćeri Božje ljubavi ušla je 28. prosinca 1921. u trideset i šestoj godini života. Tri godine nakon nje u Družbu je ušla i njezina sestra Angela – s. M. Alfonza. Sestra Krizina redovničke je zavjete položila 28. srpnja 1923. Prve dvije godine bila je u službi u samostanu Betanija kod Sarajeva, potom u Marijinu domu na Palama, pa u Breškama i Tuzli. Dana 16. travnja 1939. na vlastitu je molbu ponovno raspoređena u Marijin dom gdje je ostala do kraja svoga života.

Obavljala je jednostavne poslove. Brinula o stoci i radila u polju. Prala, krpala i glačala robu. Bila je vrlo plahe naravi, k tome i vrlo blaga, i prema ljudima i prema domaćim životinjama. Sestra M.

Regina Golčić o njoj je rekla da je bila "uzorna redovnica, jednostavna, skromna, savjesna i marljiva", a s. M. Rafaela Blatnik da je bila "vrlo pobožna, ponizna, tiha i za primjer svima". Sestra M. Valerija Trgovčević posvjedočila je da su "čitav njezin život i rad bili neprekidna molitva", a s. M. Gumberta Smolin da je jedan svećenik franjevac o njoj rekao: "Imate zaista svetu sestru."

Sestre su joj se rado povjeravale. Sestra Valerija o njoj je rekla: "Dobrotom i finoćom privlačila je ta priprosta sestrice pa si joj se mogao i povjeriti bez bojazni da će otkriti kazano joj..."

Sestra Krizina posebno je štovala Majku Božju. Kronicu je molila u svakoj prilici. O Majci Božjoj je govorila: "Marija, naša dobra Majka! Naša sigurna pomoćnica."

Tri dana prije nego će je s njezinim sestrama iz Marijina doma na Palama četnici zarobiti, s. Krizina bila je u Sarajevu. Njezina joj je sestra Angela – s. Alfonza, čuvši o neprestanoj pucnjavi oko Pala, tada rekla: "Seko draga, dođite u Sarajevo da vas ne ubiju." Ona joj je na to odgovorila: "Neće nas nitko ubiti, mi nismo nikome ništa skrivile, ni našao učinile..."

preuzeto sa stranice www.kblj.hr/drinskemucenice

s. M. Antonija Fabjan

Sestra M. Antonija Fabjan, na krštenju Jožefa, rođena je 23. siječnja 1907. u selu Malo Lipje (kod Žužemberka u Sloveniji) kao treće od petoro djece majke Jožefe i oca Janeza (koji je s prvom suprugom, koja je umrla, imao još troje djece). Sestri Antoniji otac je umro kad je imala četiri, a majka kad je imala jedanaest godina. Brigu o osmoro djece preuzela je rodbina. Sestra Antonija bila je povjerena jednoj od tetki.

U samostan je ušla 9. travnja 1929., a redovničke zavjete položila 19. ožujka 1932. Isprva je bila u službi u samostanu Betanija kod Sarajeva, potom u Antunovcu na Ilidži te ponovno u samostanu Betanija. Bavila se vrtlarstvom, brinula o stoci i radila u polju. Budući da je bila slaba zdravlja, jedno je vrijeme radi oporavka proboravila na Palama, kamo je premještena 16. rujna 1936., gdje je ostala do kraja svoga života.

U Marijinu domu posluživala je bolesnike te rado primala siromahe i djecu. Obavljala je i sve potrebne poslove u kuhinji, praonici, vrtu i kapelici. Bila je vrlo uslužna i jednostavno prepoznavala potrebe drugih. O svakome je imala lijepu riječ.

Odlikovala se poslušnošću i bila djetinjeg duha. Sestra M. Wilibalda Markensteiner o njoj je govorila: „To je naše veliko dijete.“ Rado je u tišini molila u samostanskoj kapelici. Poslije molitve znala je reći: „Molila sam, ali nisam dobila.“

Sestra M. Ligorija Murn posvjedočila je: „Kad je s. Antonija bila sa mnom na 'Betaniji', pričala mi je kako joj je teta uvijek govorila: 'Tko tebi zlo učini, ti njemu učini dobro', kao ono iz Evanđelja. Toga se ona uvijek i držala.“

U jutro 11. prosinca 1941., onoga dana kad će je s njezinim sestrama četnici zarobiti, jedan je četnik, dok je u neposrednoj blizini Marijina doma ustrašena bježala od njega, pucao za njom i zamalo je ustrijelio.

preuzeto sa stranice www.kblj.hr/drinskemucenice

s. M. Bernadeta Banja

Sestra M. Bernadeta Banja, na krštenju Terezija, rođena je 18. lipnja 1912. u Velikom Grđevcu (kod Bjelovara) kao dvanaesto od trinaestoro djece majke Terezije (rođene Kovač) i oca Josipa (koji je s prvom suprugom, koja je umrla, imao dvoje djece). Njezina je obitelj bila mađarskog podrijetla. Djetinjstvo i mladost provela je u rodnom selu te se ondje i školovala. Još od djetinjstva izražavala je želju da ode u samostan što je i učinila 29. lipnja 1929. Redovničke zavjete položila je 15. kolovoza 1932. Kratko vrijeme bila je u službi kuharice u Zavodu svetog Josipa u Sarajevu, a u listopadu 1932. bila je preraspoređena za istu službu u Marijinu domu na Palama gdje je ostala do kraja svoga života.

Na Palama je redovito kuhala za svoje sestre, a, uz njih, i za sve one koji su ondje boravili: bolesnike, djecu, siromahe, goste, namjernike... Katkada i za više od pedeset osoba. A u ono vrijeme rad u kuhinji bio

je itekako zahtjevan.

Njezin odnos prema obvezama, a, po tome, i prema svakodnevnom životu, jednako tako i prema redovničkom životu, može se razgovijetno iščitati iz riječi njezinih sestara. Sestra M. Maksimilijana Weisner o njoj je jednostavno rekla: „Nikad joj nisam jednu stvar dva puta ponovila.“ Sestra M. Roza Gavran o njoj je posvjedočila: „...Nikad nije pokazivala užurbanost, ali i nikad nije tratila vrijeme u nepotrebne poslove... Na s. Bernadeti se vidjelo da je rado prihvatila redovnički život, žrtvu i šutnju. Bila je tiha i sređena sestra. Uvijek je imala smiješak na licu.“

Sestra M. Valerija Trgovčević o njoj je zapisala: „Tjelesno i duševno skovana Božjom rukom da bude sunčana zraka onima s kojima, među kojima je i za koje je živjela. Bila je malo srce i žila kucavica one male samostanske zajednice u Palama. Ona je znala što znači i koliko znači sebe unijeti u ono što priprema za druge...“

Početak prosinca 1941. s. Bernadeta je, silno prestrašena zbog pucnjave, eksplozija bombi i granata, zamolila sestre da joj dopuste da iz Marijina doma na Palama ode u Sarajevo. Ostaje nerazjašnjeno zbog čega je ipak ostala na Palama. No, jednostavno je zaključiti da je svoju vjernost i poslušnost pretpostavila svom spokoju i svojoj sigurnosti.

preuzeto sa stranice www.kblj.hr/drinskemućenice